

۱۳۹۰-۱۳۹۹

تحلیل ژانر سینمای کمدی

رمانتیک ایران

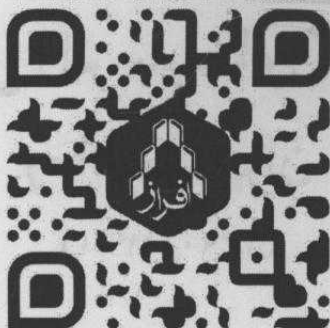
(۱۳۹۰-۱۳۶۰)

www.ketab.ir

۱۳۹۷

با اسکن کد QR افراز اطلاعات بیشتر و تبلیغاتی انتشارات افراز را دریافت کنید.

afrazbook.com

@afrazbook

66977166 - 66401295

ebook.afrazbook.com

سرنامه	:	مدقق، حمیدرضا، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	:	تحلیل ژانر سینمای کمدی رمانتیک ایران (۱۳۴۰ - ۱۳۶۰) / حمیدرضا مدقق.
مشخصات نشر	:	تهران: افراز، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۳۴۲ ص؛ ۲۱×۱۴ س.م.
شابک	:	۳۹۰۰۰۰ ریال 3-309-326-600-978:
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	سینمای کمدی -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع	:	Comedy films -- Iran -- Case studies
موضوع	:	سینمای کمدی -- ایران -- نقد و تفسیر
موضوع	:	Comedy films -- Iran -- Criticism and interpretation
موضوع	:	سینما -- انواع -- ایران
موضوع	:	Film genres -- Iran
موضوع	:	سینما -- انواع -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع	:	Film genres -- Iran -- Case studies
رده بندی کنگره	:	۹/۱۹۹۵PN ۱۳۹۶ ۴۸۴/ک۸۱
رده بندی دیویی	:	۴۳۵/۷۹۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۸۳۸۵۰۱

انتشارات افراز

دفتر مرکزی و فروش: خیابان دانش، پایین تر از جمهوری، کوچه دانا، پلاک ۱۲ | تلفن: ۶۶۹۷۷۱۶۶

روکز پست: ۶۶۴۸۹۰۹۷ - ۶۶۴۰۱۵۸۵

وبسایت: www.afrazbook.com / ایمیل: info@afrazbook.com

E-mail: info@afrazbook.com / www.afrazbook.com

تحلیل ژانر سینمای کمپن رمانتیک ایران حمیدرضا...

نویس: چاپ: اول / ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

طراح جلد: یاسین محمدی / آتلیه افراز

آرایش صفحات: افسانه حسن بیگی / آتلیه افراز

چاپ و صحافی: دوستان

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

تمام حقوق این اثر برای انتشارات افراز محفوظ است.

هیچ بخشی از این کتاب، بدون اجازه‌ی مکتوب ناشر، قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی، از جمله، چاپ،

فتوکپی، انتشار الکترونیک، فیلم، نمایش و صدا نیست.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار.....
۱۳	فصل نخست آغاز.....
۱۳	۱-۱- مساله پژوهش.....
۱۸	۲-۱- هدف پژوهش.....
۱۹	۳-۱- ضرورت و اهمیت پژوهش.....
۲۲	۴-۱- پرسش‌های پژوهش.....
۲۳	فصل دوم بنیان‌های نظری.....
۲۳	۱-۱- نظریه روایت.....
۲۶	۲-۱-۱- رویکرد ساختارگرایی.....
۲۸	۲-۱-۲- آرادهای ساختارگرایانه در تحلیل روایت فیلم.....
۲۸	۲-۱-۳- الگوی سه مرحله‌ای تودورف.....
۲۹	۲-۱-۴- پاپ، ساختار افسانه‌های پریان.....
۳۶	۲-۱-۵- لو، استر، و ساختار اسطوره.....
۴۱	۲-۱-۶- بارت، رمزها، روایت.....
۴۴	۲-۲- نظریه ژانر.....
۵۰	۲-۲-۱- ژانر، اسطوره و تئوری.....
۵۵	۲-۲-۲- رویکرد ساختارگرایی در ژانر.....
۵۹	۲-۲-۳- ژانر کم‌دی رمانتیک در سینما.....
۶۳	۲-۲-۴- انواع کم‌دی رمانتیک.....
۶۶	۲-۲-۵- کم‌دی رمانتیک در سینمای ایران.....
۷۷	فصل سوم روش پژوهش.....
۷۷	۱-۳- تحلیل متن.....
۸۰	۲-۳- تحلیل ساختاری متن.....
۸۶	۳-۳- تحلیل ساختاری ژانر کم‌دی رمانتیک سینمای ایران.....
۸۷	۱-۳-۳- متون مورد تحلیل.....
۸۸	۲-۳-۳- الگوی تحلیل.....
۹۵	۳-۳-۳- قابلیت اعتماد پژوهش.....
۹۵	۴-۳-۳- محدودیت‌های پژوهش.....
۹۶	۵-۳-۳- واژگان اساسی پژوهش.....
۱۰۱	فصل چهارم یافته‌های پژوهش.....
۱۰۱	۱-۴- انواع کم‌دی رمانتیک ایرانی.....
۱۰۲	۲-۴- تحلیل هم‌نشینی و جانشینی کم‌دی رمانتیک متعارف، اسکروال و هجو.....
۱۰۳	۱-۲-۴- پی‌رفت تصاحب.....

۱۱۸	۲-۲-۴	پی‌رفت نجات
۱۱۹	۱-۲-۲-۴	پی‌رفت نجات بی عاطفه
۱۱۹	۱-۱-۲-۲-۴	پی‌رفت نجات مرد بی عاطفه
۱۲۴	۲-۱-۲-۲-۴	پی‌رفت نجات زن بی عاطفه
۱۳۷	۳-۱-۲-۲-۴	پی‌رفت نجات مرد و زن بی عاطفه
۱۴۰	۲-۲-۲-۲-۴	پی‌رفت نجات دلشکسته
۱۴۰	۱-۲-۲-۲-۴	پی‌رفت نجات مرد دل شکسته
۱۵۰	۲-۲-۲-۲-۴	پی‌رفت نجات زن دل شکسته
۱۵۴	۳-۲-۲-۲-۴	پی‌رفت نجات مرد و زن دل شکسته
۱۵۹	۳-۲-۱	پی‌رفت اجازه
۱۷۰	۴-۲-۴	رفت رقیب
۱۷۰	۱-۴-۴	رفت مرد عوضی
۱۷۹	۴-۱-۴	رفت زن عوضی
۱۸۶	۳-۲-۲-۴	پی‌رفت زن علیه زن
۱۹۳	۳-۴	درونمایه آثار ژانر کمدی رمانتیک سینمای ایران
۱۹۵	۱-۳-۴	رفاقت مرد و زن
۲۰۲	۲-۳-۴	طبقه پایین/ طبقه بالا
۲۱۲	۳-۳-۴	خارج از شهر/ شهر
۲۱۹	۴-۳-۴	سنت/ تجدد
۲۲۹	۵-۳-۴	طبیعت/ فرهنگ
۲۳۱	۴-۴	تحلیل همجنسیتی و جانشینی کمدی رمانتیک
۲۳۲	۱-۴-۴	تقویت نقش‌های جنسیتی سنتی
۲۴۸	۲-۴-۴	چالش با نقش‌های جنسیتی سنتی
۲۶۷		فصل پنجم نتیجه‌گیری
۲۶۸	۱-۵	نتایج پژوهش
۲۷۷	۲-۵	جمع‌بندی
۲۸۳		منابع فارسی
۲۸۶		منابع انگلیسی
۲۹۱		پیوست اول: انواع پی‌رفت و تقابل طبیعت/ فرهنگ در ژانر کمدی رمانتیک ایرانی
۲۹۵		پیوست دوم: خلاصه پیرنگ ژانر کمدی رمانتیک ایرانی (۱۳۶۰-۱۳۹۰)
۳۳۹		نمایه نام فیلم‌ها

پیشگفتار

مطالعات فیلم رشته‌ای علمی و دانشگاهی است که در بردارنده رویکردهای نظری، تاریخی و انتقادی گوناگون به مقوله فیلم است و این شاخه از مطالعات معمولاً در گروه مطالعات رسانه‌ای قرار می‌گیرد. هدف مطالعات فیلم اغلب کسب مهارت‌های حرفه‌ای ساخت فیلم نیست، بلکه برعکس، نیت آن، تحقیق و بررسی درباره ژانر، روایت و معانی ضمنی هنری، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی سینماست. در این مطالعات، اغلب فیلم به عنوان یک محصله اجتماعی و یک کنش فرهنگی بررسی می‌شود. امری که هم برای خود فیلم ارزشمند است و هم این بابت که بیانگر نظام‌ها و فرایندهای فرهنگی می‌شود، برای جامعه ارزش داشته است. اغلب آن که این پیوست فیلم با فرهنگ و جامعه و تقلیل اهمیت آن به یک کنش، به درک اشتباهی از ریژم‌های آن در مقام یک رسانه منجر شده است. رویکرد رسانه‌ای به فیلم با پیوند برقرار کردن علوم انسانی و هنر سینما، این امکان را فراهم می‌آورد که فیلم با بهره‌گیری از نظریه‌های علوم ارتباطات، نقد ادبی، جامعه‌شناسی، مطالعات فرهنگی و... در حوزه‌های بسیار مهمی که رویکرد زیبایی‌شناسی (هنری) معمولاً به آن‌ها بی‌توجه است (مثلاً سیاسی فیلم، جنسیت در فیلم، فیلم و نظریه‌های توسعه، فیلم و فرهنگ، سینماهای ما، نقد رسانه‌ها، فیلم و مسأله بازنمایی، فیلم و هویت و...) نیز درک شود.

پژوهش حاضر با پرداختن به مقوله «ژانر» (که مفهومی اساساً رسانه‌ای است) بهره‌مند از چنین رویکردی است. تحلیل ژانر، تحلیلی ساختارگرایانه است که از طریق ارتباط دادن فیلم‌های یک ژانر به دیگر فیلم‌های همان ژانر انجام می‌گیرد. این نوع تحلیل معمولاً از الگوی پراپ در تحلیل قصه‌های پریان و روش تقابل دوجزنی لوی-استروس برای کشف معنای اسطوره پیروی می‌کند. ازسوی دیگر، شیوه پرسابقه و مرسوم سینمای ایران در پرداختن به مناسبات عاشقانه زن و مرد به شکل خنده‌آفرین، سبب شده که شمار زیادی از فیلم‌های کمدی ایرانی در «ژانر کمدی رمانتیک» قرار گیرند. بر این اساس، در چارچوب

نظریه ژانر، با هدف درک آن که کنش متقابل زن و مرد در ژانر کمدی رمانتیک ایرانی برای مخاطبانش حامی و تقویت‌کننده کدام ارزش‌ها و باورهاست، روایت ۶۲ فیلم متعلق به این ژانر، تحلیل ساختاری متن شد. نتایج پژوهش گواه آن است که ژانر کمدی رمانتیک ایرانی از چهار «پی‌رفت» اولیه برای بیان روایت‌های خود بهره می‌گیرد و پنج «تقابل» بنیادین، ژرف‌ساخت این ژانر را پدید می‌آورد.

د. تدوین: بنیان‌های نظری این پژوهش از منابع گوناگون فارسی و انگلیسی بهره گرفته شد. نام این آثار در فهرست منابع آمده و ارجاع به آن‌ها در متن پژوهش، به شکل درون متنی و به طور کامل انجام گرفته است. فهرست واژگانی هم که تعریف آن‌ها می‌تواند به فهم خواننده‌های این پژوهش کمک کند در انتهای فصل سوم آمده است و توصیه می‌شود خوانندگان محترم، پس از مطالعه یافته‌های پژوهش، این فهرست را مشاهده کنند. نام و خلاصه پیرنگ فیلم‌ها، مورد بررسی را هم می‌توان در پیوست دوم یافت. از آن جا که هدف این پژوهش، فقط بررسی عناصر روایی فیلم‌های کمدی رمانتیک ایرانی بوده، نگارنده آگاهانه و عمدانه به دست‌آوردگان ساخت این فیلم‌ها (کارگردان، تهیه‌کننده، فیلم‌نامه‌نویس، بازیگران و...) پرداخته است.

درحالی که رویکرد رسانه‌ای به سینما در دانشگاه‌های جهان چند دهه سابقه دارد، در ایران از دیرباز پرداختن به فیلم، بیشتر محدود به پارچه‌های زیبایی‌شناختی بوده و مطالعات فیلم مبتنی بر روش‌های علمی، هنوز در حلقه «مطالعات رسانه‌ای ایران جایگاه شایسته خود را نیافته است. نگارنده امیدوار است «تحلیل تاریک‌دی رمانتیک سینمای ایران (۱۳۶۰-۱۳۹۰)» گامی در جهت گسترش مطالعات فیلم بر ادبیات رسانه‌ای ایران باشد.

دست‌نویس: بهمدین مدقق

تهران ۱۳۹۶